

ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ GEORGES D'ESPARBÉS

ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ...

Το 1787, ο νεαρός κόμης ντε Φρεναί, που ήταν τότε δεκαεπτά-
ρων ακόμη χρόνων, τελειώνοντας τις πρώτες σπουδές του, έμπηκε,
για να τις συνεχίσει, στην Εκκλησιαστική σχολή της Βιβόνης. Ο
πατέρας του, ο μαρκήσιος Γάσπαρ ντε Φρεναί, ήθελε να τον κάνει
κληρικό, πράγμα που και ο νέος το ήθελε με όλη του την καρδιά.

Από τη στιγμή που πάτησε το πόδι του στην Ιερατική σχολή, μα-
κάτοπιη, βαθιά και οξεία μεταβολή συντελέσθη στο νεαρό κόμη-
τα. Από την πρώτη μέρα, ο εισέθιξ αιώσε νέος με τη φλογερή μα-
τιά, άρχισε μια έντελως άσκητική ζωή. Μελετούσε, σκεφτόταν και
προσευχόταν με θέρμη και πίστι. Ο κόσμος ο πρόσκαφος δεν τον
ένδιεφερε πια κ' όλη η σύλληγί του ήταν υψωμένη προς τον ου-
ρανό. Ο πατέρας του έβλεπε έτσι μ' άπελεια πώς του κάκου τον
προφύριε για Ιερέα της Αγλής.

Όταν εξεραγή η επανάστασις, ο νεαρός κόμης ήταν άδβάς.

Μέσα στη θύλα που ξέσπασε τότε στη Γαλλία, παρεσύρη κ' αυ-
τός. Έξαφανίστηκε, χάθηκε, χωρίς κανείς να τον ξαναδη πια από
τότε...

Ο μαρκήσιος, ο πατέρας του, από τις πρώτες ημέρες της επανα-
στάσεως, πρόφτασε και κατέφυγε στο έξωτερικό. Κατοικούσε τώρα
στο Κόμπλεντ, σ' ένα σπίτι, όπου πήγαιναν και τον έβλεπαν με-
ρικώς φιλενάδες του της Αγλής των Βερσαλλιών, εξόριστες, σάν κ'
αυτών.

Εκεί, άπαγγέλλοντας έρωτικά πο-
ήματα, άκουγαν να θρονιάη από μα-
κρινά το κανόνι της επαναστάσεως,
που νικούσε όλους τους έχθρούς της
και τους έδιωχνε μακριά από τα έ-
δάφη της Γαλλίας. Όταν οι Γάλλοι
έφτασαν, προχωρώντας, στη Μαγεν-
τία, ο μαρκήσιος έγινε έξω φρενών
για τις νίκες των δημοκρατών συμπο-
λιτών του, σέλλωσε τό άλογό του και
πήγε να προσφέρει τό σπαθί του και
τις ύπηρεσιες του στον εξόριστο Λου-
δοβίκο 18ο.

Του άνετέθη τότε η διοίκηση έ-
νός συντάγματος, ενός συντάγματος
προωρισμένου να πολεμήση κατά της
πατρίδος του. Μα τώρα πια οι βασι-
λόφρονες δεν πολεμούσαν εναντίον
των δημοκρατικών ιδεών, πολεμού-
σαν εναντίον ενός άνθρώπου, του Βο-
ναπάρτου. Έτσι, αφού πολέμησε λί-
γο εναντίον της Έπαναστάσεως ο κ.
ντε Φρεναί άρχισε να πολεμά εναν-
τίον του Βοναπάρτη. Κάθε τόσο ξα-
ναγύριζε στο σπατάκι του, στο Κόμ-
πλεντ, όπου ξανάβλεπε τις πωλές
του φιλενάδες των Βερσαλλιών και μερικώς Γερμανίδες κυρίες. Φο-
δότην μήπως ο πόλεμος είχε κατατρέψει τους εγγενείς του τρόπους,
μα, άπεναντίας, η φιλενάδες του εφριξαν τώρα τό χαμψέλο του
πό λεπτό, την άπαγγέλια του έκφοριστικώτερη και τους τρόπους του
καλυτέρους.

Μα τα κανόνια του Βοναπάρτη δεν τον άφηναν να ήσυχάση. Σάν
χειμαρρος, ο μεγάλος στρατηλάτης διέσχισε πια την Εύρώπη. Η μά-
νη διεδέχτο την άλλη: Μετά τό Νόβη, η Ζυρίχη και τό Άμπουρντ,
μετά τό Μαρέγκο τό Χοχενλίντεν!...

—Μέσα στην κόλασι αυτή του πολέμου, τί νάγινε τάχα ο τρελ-
λός ο γυός μου; άνασπιδόταν κάθε τόσο ο μαρκήσιος ντε Φρεναί.

—Ηλιπς άπόστο να τον ξαναδη κάποτε. Μα, περιμένοντας, τά
χρόνια περνούσαν. Με τον πόλεμο και με τους έρωτες, τότε ύπηρε-
τώντας τον βασιλέα και τότε ύπηρετώντας τις ώραιές κυρίες, ο μαρ-
κήσιος ντε Φρεναί, άνάμεσα στο διπλό αυτό παιγνίδι, άρχισε σέ λί-
γο να γερανί. Έξ άλλου είχε κωρυστή πια. Η Γαλλία έντομετα-
ξύ, με τον Ναπολέοντα, έξακολουθούσε να θριαμβεύη. Πολεμούσε
με όλη την Εύρώπη και νικούσε παντού.

—Μέσα σ' αυτή την κομοχαλασιά, τί να γίνεται τάχα ο γυός
μου; σκεφτόταν πάντα κάθε τόσο ο κ. ντε Φρεναί.

Όταν ο Ναπολέον έξανόηξε τις έκκληρίες που είχαν κλεισει οι
επαναστάται, ο μαρκήσιος κόνταξε τους καταλόγους των νέων κλη-
ρικών. Μα τό όνομα του γυού του δεν ήταν μεταξύ αυτών.

—Πέθανε τάχα; σκέφτηκε.

Και άμέσως; μια έλαφρά σκιά σκέπασε την
καρδιά του, μα η όποια διελύθη όταν σέ λί-
γο ξαναείδε τις ώραιές του φιλενάδες...

Και, ύστερ' από μερικώς ημέρες, μια με-
γάλη χαρά πλημύρισε την καρδιά του και τή
γέμισε έλπίδες. Ός τα Άγγλικά στρατεύμα-
τα, στα όποια ύπηρετούσε ο Γάλλος μαρκή-

σιος, έφτασε άξαρνα μια είδησις. Ο Άετός είχε πληγωθή... Είχε
πληγωθή θανάσιμα... Μακριά, στα χιόνια της Ρωσσίας, η αυτοκρα-
τορική στρατιά διαλύονταν συντομμένη... Ο βασιλόφρων έμαθε σέ
λίγο, άναγαλλιάζοντας, τις καταστροφές του Σμύλενσκ, της Μό-
σχας, του Λούτζεν, του Μκάουτζεν... Ήσαν οι τελευταίοι όργχοι
του πληγωμένου Άετού...

—Τελείωσε! σκεφτόταν ο κ. ντε Φρεναί. Μόλις σέ λίγο θα φύγη
ο Κορσιζανός και θα γυρίσω με τον βασιλέα στη Γαλλία, θα ψάξω
μόνος μου για να δω τί άπόγινε ο γυός μου!...

Γύρισε ο μαρκήσιος στη Γαλλία, μα δεν πρόφτασε ν' άρχιση τις
ξενειές του, γιατί ο Ναπολέον ξαναγύρισε γρήγορα από την Έλβα
και τον έδιώξε πάλι μαζί με τον βασιλέα του.
Κ' έφτασε τό Βατερλώ!...

Ο μαρκήσιος, πολεμώντας μαζί με τους Άγγλους, των όποιων
ήταν συνταγματάχης, έπεσε πληγωμένος από τρεις σφαίρες. Τό πε-
δίο της μάχης, ολόγυρο, ήταν σκεπαμένο από χιλιάδες νεκρών
και τραυματιών. Άξαρνα ο μαρκήσιος, που άγωνιούσε, ξεχώρισε,
άνάμεσα από δυό άναποδογυρισμένα κανόνια, την πλάτη ενός Γάλ-
λου, που έσάλευε μεταξύ των πτωμάτων. Ήταν ένας λοχίας των κυ-
νήων.

—Βοήθεια! λοχία! βοήθεια! φώναξε ο μαρκήσιος.

Μα τη στιγμή που ο λοχίας έστρεψε προς αυτόν, ο μαρκήσιος θ-
ψωσε περιτρώος τά χέρια του, δει-
χνοντας κάτι προς την άλλη διεύθιν-
σι... Ο λοχίας, βλέποντάς τον, κόντα-
ξε κ' αυτός... Κάτι άφάνταστο, τερά-
στιο, τρομερό, συντελείτο σέ λίγων
βημάτων άπόστασι απ' αυτόν...

Φοβή!... Φοβή!... Μέσα στη φω-
τιά και τους καπνούς, όλη η δόξα του
Ναπολέοντος, η δόξα είκοσι όλοκληρών
χρόνων, έδωκε μέσα στο θάνατο...
Η Γαλλικές γοαιμές είχαν διασπα-
σθή... Οι Γάλλοι έφεγγαν νικημένοι...
Μονάχα, μέσα στη γενική άταξία, πο-
λεμούσαν μεθοδικά, τά τελευταία άπο-
μεινάρια της αυτοκρατορικής φρουράς,
ύποχωρώντας βήμα προς βήμα και πέ-
φροντας όλοένα...

Κ' εκείνη τη στιγμή άκριβώς, ο βα-
σιλόφρων μαρκήσιος, άνεγνώριστο, στο
πόσωπο του λοχία του Ναπολέοντος,
τό χαμένο γυό του!...

—Καταλαβαίνω τώρα την τρέλλα
σας, του είπε. Άνήγκετε λοιπόν και σεί-
σ' αυτούς τους ήρωας;... Ό! άσφα-
λώς, τέτοια δόξα δεν την είχε κανείς
από τους προγόνους μου... Και πόσον
καυρό ύπηρετείτε;

—Και πώς έμεινατε μόνο λοχίας στο διάστημα αυτό;
—Κι' αυτό ήταν πολύ για μένα. Δεν έξήγησα ποτέ βαθμούς και
λοχία μ' έκαναν άναγκαστικάς.
—Και στο διάστημα αυτό θα ξεχάσατε χωρίς άλλο την εκκλη-
σία;

—Οι δεσμοί μου με τό Θεό παραμένουν πάντοτε άδιάλυτοι. Μο-
λοντά είμαι στρατιώτης, έξακολουθώ να είμαι και παπάς.
Τότε ο μαρκήσιος είπε:

—Αυτό άκριβώς ήθελα να μάθω. Όραία... Άκούστε με λοιπόν...
—Ναι... μα και ξαναβρεθήκαμε... Άφήστε με να σας πώ...

—Σωπάστε, κύριε, μου ειπε άπαγορευμένο να σας άναγνωρίσω,
γιατί σέ λίγο πεθαίνω... Είστε παπάς αυτή τη στιγμή... Χδές ά-
κόμα είσαστε παιδί μου, σήμερα είμαι έγώ πνευματικό σας τέκνον...
Προσεσηθήτε, μα να έτοιμώσω έγώ την έξομολόγησί μου...

—Ο λοχίας γονάτισε στο πεδίο της μάχης. Άρχισε να προσεύχα-
ται, ενώ ο μαρκήσιος, βηθίζοντας σέ σκέψεις για τό παρελθόν του,
έκλεισε τά μάτια. Έβλεπα από λίγο, άγάρ, ο έτοιμοθάνατος, έφερε
τά χέρια προς τό στήθος του και ένωσε τά δάχτυλά του. Ο λοχίας
έσπυρε για ν' άκούση την έξομολόγησί του.

—Π άτερρ μου, άρχισε να λέη ο μαρκήσιος στό γυό του, όμο-
λογώ ότι...

Έκείνη άκριβώς τη στιγμή, ο χειμαρ-
ρος των Άγγλο-Πρωσικών στρατευμά-
των του Βέλλιγκτον, που κατεδίωκε τους
φραγάδες, κατέκλυσε όλη την έκταση. Όταν
προσέπερασε, ο μαρκήσιος είχε τελειώσει την
έξομολόγησί του και ο λοχίας, σκηνμένος από
πάνο του, του έκλεισε τά μάτια...

GEORGES D'ESPARBES

‘Ο λοχίας έσκυψε ν' άκούση την έξομολόγησί του...

